

Posudek diplomové práce

Herní činnosti v matematice

Jana Nedvědová

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Zvolené téma je již mnohokrát zpracované v odborné literatuře i ověřované v každodenní výuce na 1. stupni základní školy, přesto k němu autorka přistoupila z nového pohledu. Správně si uvědomuje změny ve způsobu vnímání, chování, zájmů apod. současných dětí a dala si jako cíl vytvořit soubor her pro děti „dnešní doby“ a ověřit efektivitu svých návrhů v praxi. Vzhledem k omezení školní výuky v souvislosti s pandemickou situací se jí nepodařilo realizovat všechny zamýšlené činnosti, přesto i pro ověření některých činností a jejich reflexi udělala maximum.

Text práce je proporcionálně rozdělen na část teoretickou a část praktickou, těžiště spočívá v praktické části. V úvodu autorka odůvodňuje výběr tématu a jeho aktuálnost, seznamuje stručně se strukturou práce a vymezuje její cíle.

V teoretické části se nejprve zabývá pojmem hra v širším významu a poté přechází k významu hry pro učení a k charakteristice didaktické hry. Vymezit přesně pojem didaktická hra je velmi náročné a jednotliví autoři se ve svém pojetí liší, diplomantka proto zvolila popis prostřednictvím požadavků na takovou hru, její strukturu a roli učitele. Zdůrazňuje, že hru nelze volit náhodně, ale s předem stanoveným didaktickým cílem, popisuje blíže její metodickou přípravu. Teoretickou část uzavírá kapitola s tříděním didaktických her podle různých kritérií. Teoretická část má logickou strukturu, je odpovídajícím vstupem do praktické části a dokazuje, že autorka umí pracovat s odbornou literaturou.

Praktickou část tvoří soubor podrobně popsanych a zdokumentovaných 26 her. Diplomantka navrhla hry pro všechny ročníky 1. stupně základní školy a hry zaměřené na aritmetiku i geometrii v poměru, který koresponduje s poměrem aritmetického a geometrického učiva. Velmi oceňuji tvořivost autorky zejména u námětů, které navazují na hry známé dětem z „nematematického“ prostředí – hry typu AZ kvíz, Tik tak Bum, Twister, Dobble, Cink apod. U každé hry přehledně uvádí její cíl, počet hráčů, délku trvání, doporučený ročník a pomůcky. Následuje detailní popis pravidel včetně konkrétního příkladu průběhu hry a promyšleného způsobu kontroly správnosti postupu dětí. Text doplňují kvalitní obrázky všech pomůcek, další pomocné materiály jsou součástí přílohy práce. U her určených pro 1. ročník proběhlo i jejich ověření. Diplomantka podrobně popisuje průběh činnosti a reakce žáků, analyzuje jejich přístup a případně navrhuje úpravu pravidel či pomůcek. Tyto části svědčí o dobré pozorovací schopnosti, citlivém přístupu k dětem a především o schopnosti sebereflexe.

V závěru práce se autorka vrací k cílům práce a uvádí jejich naplnění. Všimá si her, o které děti při ověřování jevily největší zájem a ke kterým se naopak již nevracely. V závěrečné reflexi kladně hodnotím, že diplomantka zdůrazňuje cílené pozorování činností dětí při hře, aby mohla registrovat jejich chyby a následně na ně reagovat ve vyučování, uvádí význam spolupráce a vzájemného učení žáků i využití dalších informací, které o dětech a kolektivu třídy učitel v průběhu didaktické hry získá.

Příloha práce obsahuje kvalitně zpracované materiály pro jednotlivé hry. Vytvořený soubor her je tak podle mého názoru v dané podobě ihned použitelný v praxi i pro další pedagogické pracovníky, ať již ve vyučování matematiky na 1. stupni ZŠ, či ve školních družinách a klubech.

V práci se nevyskytují odborné ani metodické chyby. Dále uvádím otázky, k nimž by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- s. 12 – Co považuje pro danou činnost autorka osobně za nejdůležitější, aby ji mohla označit jako didaktickou hru? Dá se hranice mezi didaktickou hrou a běžnou činností žáka určit?
- s. 66 – Ve hře se vyskytují i zlomky, které mají periodický desetinný rozvoj. Žáci takové rozvoje a zápis znají?

Hry pro 2 – 5. ročník nebyly ověřovány. Dokáže přesto autorka na základě svých zkušeností uvést, který typ her je pro žáky nejpřitažlivější a jaké má znaky? Které hry nejsou naopak tak vyhledávané a proč?

Práce má vysokou grafickou úroveň, text je vhodně doplněn fotografiemi. Přiměřenou péči věnovala diplomantka i jazykové stránce práce, v textu je minimum překlepů a jazykových chyb.

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Doporučuji práci uznat jako diplomovou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 29. května 2021